

Sygn. akt II Ka 514/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2021r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st.sekr.sądowy Paulina Jarczak

przy udziale Prokuratora Artura Oleszek

po rozpoznaniu w dniu 29 października 2021 r.

sprawy **K. C.**

oskarżonego z art.178a §1 k

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 21 kwietnia 2021 r. sygn. akt II K 664/20

I. wyrok utrzymuje w mocy;

II. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 300 złotych opłaty za II instancję oraz obciąża go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 złotych.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 514/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 21 kwietnia 2021 roku, wydany w sprawie o sygn. akt II K 664/20.

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	---------------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
---		-----	-----	-----	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
-----	-----	-----	-----	-----	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
-----	-----	-----

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

<i>(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</i>		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
-----	-----	-----

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	Błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że społeczna szkodliwość czynu była znaczna, co nie pozwala na zastosowanie warunkowego umorzenia postępowania, podczas gdy prawidłowo odkodowany stan faktyczny wskazuje na istnienie przesłanek uzasadniających zastosowanie wyżej wskazanej instytucji, tj. na nieznaczną społeczną szkodliwość czynu oraz na postawę niekaranego sprawcy uzasadniają przypuszczenie, że będzie on w przyszłości przestrzegał porządku prawnego;	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarzut wywiedziony przez obrońcę oskarżonego okazał się pozbawiony zasadności. Sąd Rejonowy poczynił trafne ustalenia faktyczne w zakresie stopnia społecznej szkodliwości		

przypisanego K. C. czynu oraz nadał odpowiednią rangę i znaczenie warunkom osobistym dotyczącym stricte osoby sprawcy prawidłowo konkludując, iż te wszystkie czynniki na gruncie przedmiotowej sprawy nie uzasadniały zastosowania wobec niego dobrodziejstwa instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Tutaj, czysto informacyjnie przypomnieć należy, iż instytucja warunkowego umorzenia postępowania karnego jest zastrzeżona wyłącznie dla występków – i to tych drobnych oraz tych lżejszych z grupy o średnim ciężarze gatunkowym. Jednocześnie jednak, oprócz formalnego wymogu, aby przestępstwo należało do typów występków o niedużym ciężarze gatunkowym, przepis art. 66 § 1 kk wymaga jeszcze, aby społeczna szkodliwość konkretnego czynu i wina jego sprawcy nie były znaczne, co każdorazowo zobowiązuje Sąd do oddzielnego analizowania i ważenia obu tych czynników. Znaczny stopień społecznej szkodliwości czynu, podobnie jak znaczny stopień winy, a tym bardziej, gdy znaczny stopień cechuje oba te czynniki – eliminuje możliwość brania pod uwagę instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2017 roku II AKa 378/17).

Zgodnie z poglądem wyrażonym przez skarżącego stosownie do treści art. 115 § 2 kk przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu Sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę

obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Jednocześnie dodać winno się, iż kodeks karny wskazuje na kilka prawnie relewantnych stopni społecznej szkodliwości – znikomy, wyższy niż znikomy (art. 1 § 2 kk), niebędący znacznym (art. 66 § 1 kk, art. 59 kk) i znaczny (art. 93b § 1 kk). Jest to na tyle istotne, iż stwierdzenie, czy czyn przekroczył próg znikomego stopnia społecznej szkodliwości pozwala chociażby odróżnić wykroczenie od przestępstwa. Z kolei nieznaczny stopień społecznej szkodliwości umożliwia właśnie warunkowe umorzenie postępowania. Stopień społecznej szkodliwości Sąd bierze pod uwagę zawsze przy wymiarze kary (art. 53 kk). Jednocześnie, pozytywnie należy ocenić pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 listopada 2017 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt V KK 119/17, że dokonując wartościowania okoliczności determinujących stopień szkodliwości społecznej czynu, trzeba rozważyć, które z przesłanek wymienionych w art. 115 § 2 kk występują w konkretnej sprawie, przeprowadzić pogłębioną analizę każdej z nich, uwzględnić ich znaczenie w istniejących realiach i dokonać oceny, które z nich zwiększają stopień społecznej szkodliwości, a które ten stopień zmniejszają. Ustalenia, czy stopień społecznej szkodliwości czynu jest, czy nie jest znaczny, powinny być dokonywane w kontekście możliwego maksymalnego poziomu społecznej szkodliwości, jaką się wiąże z przestępstwami danego typu, jaki przypisuje się sprawcy.

I tak, w ocenie Instancji Odwoławczej, Sąd merytoryczny uczynił zadość swej powinności i czyniąc ustalenia faktyczne odnośnie do stopnia społecznej szkodliwości czynu zarzucanego oskarżonemu wziął pod uwagę wszystkie okoliczności wskazane w przywołanym powyżej przepisie. Istotnie, wskazane przez obronę przesłanki, jak chociażby fakt, iż oskarżony był dotychczas osobą niekaraną, a prowadzenie przezeń pojazdu w stanie nietrzeźwości miało wymiar incydentalny, działały na korzyść K. C., ale nie w takim stopniu, ażeby uznać, iż Sąd pierwszej instancji został uprawniony do zastosowania względem podsądnego instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego.

Koncentrując się na zagadnieniu stopnia społecznej szkodliwości czynu, którego dopuścił się oskarżony nie należy tracić z pola widzenia, iż ten świadomie, znajdując się w stanie nietrzeźwości, prowadził pojazd mechaniczny, czym naraził na ewentualne niebezpieczeństwo nie tylko siebie, ale i potencjalnych uczestników ruchu drogowego czy napotkane na swej drodze mienie. Co przy tym istotne to fakt, iż K. C. zamierzał w takim stanie podróżować aż do miejscowości S., która od miejsca, gdzie został zatrzymany oddalona jest o blisko 30 kilometrów. Nie zamierzał zatem pokonać krótkiego odcinka drogi, zaspokajając jedynie jakąś pilną potrzebę (choć i to nie uprawniałoby go do kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, choć nieco usprawiedliwiałoby powzięcie takich a nie innych kroków), pośrednio dążąc do konfrontacji z jak największą

ilością innych podróżujących. W takiej sytuacji ryzyko, iż oskarżony na tak znacznym odcinku trasy napotka innych uczestników ruchu drogowego stwarzając dla nich zagrożenie jawiła się jako jeszcze bardziej realna, tym bardziej iż byłaby to trasa dość często uczęszczana. Wszystkie te przesłanki potęgował nadto fakt, iż oskarżony prowadził pojazd w sposób niebezpieczny, nie stosując się do podstawowych zasad ruchu drogowego i bagatelizując nakazy i zakazy sygnalizowane przez mijane znaki drogowe. Poza tym, z wyjaśnień samego oskarżonego nie wynika nawet, by ten przed popełnieniem rzeczonoego czynu poczynił chociażby jakiegokolwiek spekulacje co do sytuacji panującej wówczas na drodze, w tym ilości poruszających się po niej pojazdów i pieszych, nie mając absolutnej pewności, że droga będzie pusta. Nie budzi wątpliwości, iż przytoczone okoliczności wespół z wysokim stopniem nietrzeźwości K. C. nie mogły pozostawać bez znaczenia dla oceny stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu. Wszak, niezmiernie trudno byłoby uznać, iż ten w rozumieniu art. 66 kk nie był znaczny.

Istotnie, Sąd Rejonowy być może w sposób dość dwuznaczny sformułował swoje przekonanie co do problemu jaki stanowią aktualnie na drogach nietrzeźwi kierowcy oraz jego natężenia w ostatnim czasie, powołując się na nagminność tego rodzaju przestępstw na terytorium właściwości owego Sądu i zaliczając te dane jako przesłankę obciążającą oskarżonego. Tu, poniekąd rację miał skarżący (który również w pewnym sensie dokonywał interpretacji przekazu Sądu merytorycznego,

tak by wybrzmiał on możliwie najkorzystniej z punktu widzenia jego klienta), przekonujący, iż frazy zawarte w pisemnych motywach zaskarżonego orzeczenia można poczytywać w ten sposób, jakoby organ sądowy, wbrew zasadzie indywidualizacji kary, poniekąd ukarał oskarżonego za poczynania innych, niezależnych kierowców łamiących przepisy prawa drogowego. Istotnie, gdyby jedynie taki był zamysł ferującego wyrok Sądu, postulat skarżącego mógłby zasłużyć na aprobatę, jednakże w ocenie Sądu Odwoławczego prawdziwą intencją rzeczonego organu procesowego było zwrócenie uwagi na prewencyjne cele ukształtowanej i orzeczonej wobec K. C. kary. Przez pojęcie prewencji generalnej rozumie się bowiem zapobiegawcze oddziaływanie kary na społeczeństwo. W myśl omawianej dyrektywy sądowego wymiaru kary zastosowanie konkretnej reakcji na dane przestępstwo ma nie tylko sprawić dolegliwość osobistą dla jego sprawcy, lecz nadto powstrzymać inne podmioty od potencjalnego popełnienia tożsamego czynu w przyszłości. Dlatego też, wymierzenie wobec oskarżonego takiej a nie innej sankcji karnej w pewnym zakresie miało także na celu zwrócenie uwagi pozostałych kierowców na naganność tego typu zachowań, których naturalną konsekwencją stanowi właśnie wymierzenie stosownej i dolegliwej kary. Z tego względu, spostrzeżenie Sądu Rejonowego, choć wyrażone zostało nie dość ściśle (za pewne ze względu na wymóg zwięzłości pisemnych motywów orzeczenia), uznać należało za zupełnie słuszne i adekwatne.

Powracając bezpośrednio do sedna problemu dodać także należy, iż pojęcie stopnia społecznej szkodliwości samo w sobie częstokroć jest silnie powiązane już z samym typem konkretnego typu czynu zabronionego. I tak przestępstwo, którego dopuścił się oskarżony niewątpliwie spełnia właśnie to kryterium i samo przez się jawi się jako niosące ze sobą znaczny ładunek społecznej szkodliwości. Tutaj, ponownie podkreślić należy, iż swoim umyślnym zachowaniem podsądny stworzył, nie tylko hipotetyczne, acz niezmiernie realne zagrożenie, a jego bezprawne zachowanie stanowiło zamach m. in. na zdrowie i życie człowieka, czyli wartości najwyższe, które bezwzględnie należy chronić i to minimum poprzez pociąganie nietrzeźwych kierowców do właściwej odpowiedzialności karnej za swoje czyny. Analizując postawę K. C. dodać wypada, iż w ocenie Sądu Okręgowego ten winien mieć pełną świadomość dopuszczalnych ciężkich konsekwencji podjętego przez siebie działania, które – pomyślnie – w tym przypadku nie nastąpiły. Rzecz jasna, tym razem oskarżony bowiem nie spowodował kolizji drogowej, lecz taki a nie inny obraz zdarzeń mógł być jedynie wynikiem przypadku i tego, że K. C. został odpowiednio wcześniej zatrzymany i zmuszony do odstąpienia od dalszego kierowania pojazdem w takim stanie. Niezależnie od powyższego wskazać należy, iż powszechnie oczywistym jawi się jakie negatywne skutki, ze względu na ograniczone zdolności psychomotoryczne, wiąże za sobą prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Pomimo to, oskarżony zbagatelizował zagrożenie jakie niesie za sobą

kierowanie pojazdem w takim stanie, wykazując tym samym lekceważenie dla obowiązujących norm i dóbr prawem chronionych.

Z tych wszystkich względów wskazywanym przez obronę okolicznościom nie należało nadawać nadmiernej doniosłości i aż nadto niesłusznie premiować oskarżonego poprzez zastosowanie względem niego instytucji tak wyjątkowej jaką jest warunkowe umorzenie postępowania karnego i to przy jednoczesnym zastosowaniu w stosunku do niego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych określonej kategorii na okres wręcz symboliczny – bo jedynie 1 roku. Wyprzedzając sformułowany przez obrońcę wniosek apelacyjny, w tym zakresie dodać jedynie należy, iż istotą omówionej instytucji jest właśnie bezpośrednia eliminacja, choćby okresowa, z przestrzeni drogowej kierowców tak nieodpowiedzialnych i niebezpiecznych jak K. C.. Tymczasem, zgodnie z życzeniem obrony, biorąc pod uwagę okres rzeczywistego zatrzymania oskarżonemu dokumentu uprawniającego go do prowadzenia pojazdów, ten tak naprawdę już powróciłby na drogi publiczne. W takiej sytuacji zaś, orzeczony środek karny nie stanowiłby faktycznej i odczuwalnej dolegliwości, a jego orzeczenie miałyby się z ustawowym celem.

Wniosek

Wniosek obrońcy oskarżonego o zmianę wyroku, poprzez warunkowe umorzenie postępowania na okres próby w wymiarze 2 lat oraz na podstawie art. 67 § 3 kk, orzeczenie

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

wobec oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 3.000 złotych, a także zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych kategorii, którą poruszał się oskarżony w czasie zdarzenia na okres 1 roku zaliczając na jego poczet okres zatrzymania prawa jazdy.	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.	
Wobec bezzasadności wywiedzionego zarzutu, na uwzględnienie nie zasłużył tak sformułowany wniosek apelacyjny.	

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 21 kwietnia 2021 roku, wydany w sprawie o sygn. akt II K 664/20.	

Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Bezzasadność wniesionej apelacji i brak okoliczności podlegających uwzględnieniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
-----	-----
Zwięźle o powodach zmiany	
-----	-----

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.	-----	# art. 439 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem		

szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
-----	-----	
4.1.	-----	# art. 454 § 1 k.p.k.-----
Zwięźle o powodach uchylenia		
-----	-----	
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
-----	-----	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
-----	-----	-----
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 636 § 1 kpk uznając, że w sprawie nie zachodzą podstawy do zwolnienia oskarżonych od ich zapłaty.

7. PODPIS